

Poul Bundgaards Vej 1
DK-2500 Valby

T: +45 36 46 36 46
info@scleroseforeningen.dk
scleroseforeningen.dk

Protector
Hendes Majestæt Dronningen

Behov for permanentgørelse af den midlertidige merbevilling til Sclerosehospitalet i Danmark

Antallet af patienter med multipel sclerose (MS) i Danmark er fordoblet i løbet af de seneste 20 år og er i fortsat stigning. Der er i dag knap 18 tusinde danske MS-patienter og hvert år diagnosticeres 6-800 danskere med MS.

Samtidig står Sclerosehospitalet pr. 1. januar 2023 i en situation, hvor den midlertidige merbevilling på 11,3 mio. som Sclerosehospitalet har haft siden 2015 ophører. Herefter vil Sclerosehospitalets økonomiske ramme være tilbage på den grundbevilling, der blev fastlagt ud fra patientpopulationen for ca. 20 år siden.

Konkret vil dette betyde, at kapaciteten på sclerosehospitalet vil blive drastisk reduceret, at ventelisterne vil forøges tilsvarende, og at danske sclerosepatienters mulighed for at genvinde tabt funktion og forebygge nye funktionstab gennem sygdomsspecifik specialiseret rehabilitering vil forringes.

Allerede i dag står der godt 1.000 patienter på venteliste til indlæggelse på Sclerosehospitalet, og den gennemsnitlige ventetid for patienterne var i 2021 knap 8 måneder. Med bevillingens bortfald vil der ske en årlig stigning i antallet af ventende patienter på ca. 400.

Sclerosehospitalet er et landsdækkende, selvejende, "non-profit" specialhospital efter sundhedslovens §79, med geografisk lokation i hhv. Ry og Haslev.

Der er derfor behov for, at den midlertidige årlige merbevilling på 11,3 mio. kr. gøres permanent, ligesom der sideløbende skal arbejdes for yderligere at øge behandlingskapacitet gennem tidlig indsats og kortere, højintensive behandlingsforløb.

Sclerose i Danmark

Danmark har verdens fjerdehøjeste forekomst af multipel sclerose (MS) i forhold til indbyggertal, og antallet af MS-patienter i Danmark er fordoblet i de seneste 20 år. Det er især unge kvinder, som rammes af sygdommen, og kvinder udgør således 2/3 af de knapt 18 tusinde MS-patienter i Danmark. På trods af at MS er en autoimmun sygdom, der ikke kan helbredes, kan sygdomsmodificerende behandling i nogen grad reducere hastigheden i sygdomsudviklingen. Dog er kun hver anden danske sclerosepatient i dag i medicinsk behandling.

MS er en sygdom med voldsomme følgevirkninger for patienterne, og da MS typisk rammer relativt unge mennesker, er sygdommen forbundet med store omkostninger i mange år - både for den enkelte patient,

men også for samfundet i form af produktionstab, førtidspension, behov for pleje og hjælp i hjemmet mv. I dag forlader sclerosepatienter det ordinære arbejdsmarked i gennemsnit 5 år efter diagnosen, og de forlader arbejdsmarkedet helt efter i gennemsnit 7 år.

Danmark har i dag et sclerosehospital med lokationer i henholdsvis Haslev, Region Sjælland, og Ry, Region Midtjylland. Hospitalet sikrer, at patienter får sclerose-specifik rehabiliterende behandling med fokus på at sinke funktionstabsudviklingen gennem tværfaglig viden fra speciallæger, fysioterapeuter, ergoterapeuter, bandagister, neuropsykologer, socialrådgivere, mfl. Sclerosehospitalet står derudover for en betydelig forskningsindsats på området, og er internationalt anerkendt for deres højt specialiserede viden.

Samfundsøkonomisk spiller Sclerosehospitalet en afgørende rolle for, at patienter med MS kan bevare deres tilknytning til arbejdsmarkedet og forblive selvhjulpne i deres dagligdag. Samtidig viser en række nye danske og internationalt anerkendte studier også, at tidlig specialiseret rehabilitering er vigtig for at modvirke senere funktionstab samt markant øger patientens evne til at leve med en kronisk progredierende sygdom med bevaret evne til at klare dagligdagen.

Uændret bevilling til trods for langt flere patienter

Imidlertid lider Sclerosehospitalets daglige drift af, at driftsbevillingen har været uændret i mange år. Den betydelige stigning i antallet af patienter har derfor nødvendiggjort årlige tilførsler, og Sclerosehospitalet har gennem de seneste 8 år fået diverse særtilskud og midlertidige merbevillinger via satspuljen m.v.

Ikke desto mindre er bevillingerne pr. patient (selv med merbevillingerne gennem de seneste 8 år) faldet siden 2017, og ventelisten til hospitalerne er, til trods for fuld udnyttelse af rammebevillingen og de tildelte særtilskud, steget betydeligt i årene 2017-2020. Det er selvsagt problematisk med tanke på effekten af tidlig rehabilitering på at sinke funktionstabsudviklingen og højne livskvaliteten for patienterne og samtidig minimere de samfundsøkonomiske udgifter, som et MS-sygdomsforløb har. Derudover er usikkerheden omkring Sclerosehospitalets fremtidige økonomi en væsentlig udfordring i forhold til at implementere Sundhedsstyrelsens seneste anbefalinger til behandling af MS, som især bygger på forbedret tværsektorielle behandlingsforløb på tværs af sygehuse, kommuner og praksisområdet.

Langtidssikring af Sclerosehospitalet

Til trods for de mange nye tiltag er situationen med en utilstrækkelig driftsbevilling uholdbar og betyder blandt andet, at det er svært at fastholde og tiltrække nødvendigt personale, da hospitalerne kun har budget og mulighed for at tilbyde kortvarige ansættelser til højt specialiserede medarbejdere. Usikkerheden og uvisheden om næste års merbevillinger vanskeliggør fokus på nye og mere effektive tiltag.

Samtidig er ventelister en udfordring for Sclerosehospitalet. Det forventes, at antallet af henvisninger de kommende år vil ligge på et niveau i størrelsesordenen ca. 1.800 henvisninger årligt, med en let stigende tendens som følge af stigningen i patientpopulationen generelt. Bortfalder den midlertidige merbevilling på 11,3 mio. kr. årligt vil Sclerosehospitalets indlæggelseskapacitet reduceres til ca. 1.400 indlæggelser og antallet af ventende patienter vil således årligt stige med yderligere 400 patienter. Problematikken vil blive yderligere forstærket af, at der med oplægget til den kommende sundhedsreform må forventes at være et stigende behov for kommunernes adgang til viden om sclerose-specifik, højt specialiseret rehabilitering.

Med udgangspunkt i den nuværende patientomkostning, er der umiddelbart behov for en merbevilling i størrelsesordenen 25 mio. kr. Det er dog vurderingen, at man alene med permanentgørelse af den nuværende merbevilling på 11,3 mio. kr. vil kunne skabe så meget ro, sikkerhed og kontinuitet på Sclerosehospitalet, at man med langsigtet planlægning, yderligere effektiviseringer og ændrede indlæggelsesforløb vil kunne modtage dette årlige antal henvisninger samt et antal ekstra patienter fra den nuværende venteliste. Ambitionen er, at hospitalerne i de kommende år - under forudsætning af permanentgørelse af merbevillingen – skal øge behandlingskapaciteten fra ca. 1.400 til ca.1800 patienter årligt, via en tidligere indsats og kortere, mere intensive behandlingsforløb.

Samtidig vil en permanentgørelse af merbevillingen give langt bedre muligheder for at skabe sammenhængende behandlings- og rehabiliteringsforløb for den enkelte, til gavn for patienterne og de pårørende, såvel som samfundet som helhed. Derfor bør permanentgørelse af Sclerosehospitalets merbevilling indgå i sundhedsreformen, der skal forhandles i foråret 2022.

Scleroseforeningen efterspørger derfor, at den ekstraordinære bevilling i 2022 på 11,3 mio. kr. permanentgøres fra 1. januar 2023 med henblik på varigt at kunne håndtere stigningen i patientpopulationen, fastholde højt specialiserede fagprofessionelle og minimere de fremtidige samfundsøkonomiske udgifter ved så vidt muligt at fastholde patienternes tilknytning til arbejdsmarkedet og bibeholde deres evne til at klare hverdagen i eget hjem.

Fakta om sclerose i Danmark:

- Der er i dag knap 18 tusinde danskere med diagnosen multipel sclerose - en fordobling på 20 år.
- 2 ud af 3 sclerosepatienter er kvinder, og sygdommen diagnosticeres typisk i alderen 20-40 år.
- Ca. hver anden danske sclerosepatient er i medicinsk behandling, som i nogen grad kan forsinke sygdomsprogression, men ikke helbrede sygdommen.
- Der er en nettostigning i antallet af danskere med sclerose på ca. 350 - 400 patienter pr. år.
- Danmark har verdens 4. højeste forekomst i forhold til indbyggertal.
- Danskere med MS forlader det ordinære arbejdsmarked efter ca. 5 år og har forladt arbejdsmarked helt efter gennemsnitligt 7 år.
- Sclerosehospitalet i Danmark har to lokationer i hhv. Ry og Haslev, der årligt behandler ca. 1.400 sclerosepatienter.
- Sclerosehospitalet har en grundbevilling på knap 80 mio. kr. årligt, og har de seneste 8 år været afhængige af kortvarige, midlertidige merbevillinger på ca. 11 mio. kr. pr. år.
- Ambitionen er, at Sclerosehospitalet i de kommende år – med fastholdelse af merbevillingen - skal øge deres indlæggelseskapacitet fra ca. 1.400 til ca. 1.800 patienter årligt via en tidlig målrettet indsats i form af korterevarende, højintensive behandlingsforløb, tidligere indsats og kortere, men mere intensive behandlingsforløb.
- Sclerosehospitalet i Ry og Haslev er landsdækkende, selvejende og non-profit specialhospitaler efter sundhedslovens §79 med driftsoverenskomst med Region Midt.